

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุน

พัฒนาบทบาทสตรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

**The Participation of Potential Development to the Member
of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district,
Nakhon Pathom Province**

กุลประภัสสร รำพึงจิตต์¹ และ ภัทธพร จำเริญ²

วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม²

Kunprapat Lumpungjit¹ and Phatharaporn Jaipheng²

Siam Technology College,Thailand¹

Rajabhat Mahasarakham University,Thailand²

Corresponding Author, E-mail : Dr.kunprapat@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน (2) ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนกับผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน และ (3) ศึกษาแนวทางการยกระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสม กลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณคือ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน จำนวน 346 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย (1) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ (2) สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ (3) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน 20 คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ (3) แนวทางสำคัญในการยกระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน คือ การเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ได้ร่วมคิด และเสนอโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อช่วยให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการ และร่วมขับเคลื่อนโครงการในทุกกิจกรรมได้อย่างเต็มความสามารถ

¹ วันที่รับบทความ: 29 กรกฎาคม 2563; วันที่แก้ไขบทความ 27 สิงหาคม 2563; วันที่ตอบรับบทความ: 28 สิงหาคม 2563

Received: July 29, 2020; Revised: August 27, 2020; Accepted: August 28, 2020

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การพัฒนาศักยภาพ; กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน

Abstracts

The aims of this study were 1) to study the participation of potential development to the member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district, 2) to study the relationship between participation of member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district and the potential development to the member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district, and 3) to study the approach for enhancing more participation of potential development to the member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district. The mixed-method research was used in this study. The samples of quantitative study were the member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district, a total of 346 persons, which were collected by questionnaires. The informants of qualitative study were consisted of (1) subcommittee of Women Empowerment Fund (2) member of Women Empowerment Fund, and (3) community development specialist, a total of 20 persons, which were collected by in-depth interview forms.

The research findings were as follows: 1) the overall average of the participation of potential development to the member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district was in high level, 2) the participation of member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district had statistically significant positive correlation with the potential development to the member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district on a moderate level at .01 level, and 3) the approach for enhancing more participation of potential development to the member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district, is to give an opportunity to the member of Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen district for participating in project proposal that meet the requirement, to create a sense of belonging and drive the project in all activities with full of capacity.

Keywords: Participation; Potential Development; Women Empowerment Fund of Kamphaeng Saen District

บทนำ

การพัฒนาสตรีของไทยมีการพัฒนาก้าวหน้าจากเดิมมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ก่อนที่จะมีการเริ่มกิจกรรมการพัฒนาสตรีตามแผนพัฒนาสตรีฯ ฉบับต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ดังเห็นได้จากการส่งเสริมกิจกรรมการพัฒนาสตรีในภาครัฐ และการตื่นตัวขององค์กรพัฒนาเอกชนและชุมชนระดับต่างๆ ซึ่งทำให้มีการรวมตัวเป็นองค์กรหรือกลไกการพัฒนาสตรีทุกระดับ โดยหน่วยงานภาครัฐได้กำหนดการดำเนินกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาสตรีที่รับผิดชอบ เช่น กระทรวงยุติธรรมให้ความสำคัญในการลดความรุนแรง ส่งเสริมสิทธิความเสมอภาคของสตรีในทางกฎหมาย กระทรวงแรงงานดูแลสวัสดิการแรงงาน สิทธิของแรงงานสตรีควบคู่ไปกับการส่งเสริมศักยภาพของสตรีและพัฒนากิจกรรมใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน กระทรวงสาธารณสุขให้การดูแลเรื่องสุขภาพอนามัยแก่กลุ่มเป้าหมายสตรีและพัฒนากิจกรรมใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา เป็นต้น (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2555:9)

รัฐบาลมีนโยบายจัดตั้งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 ภายใต้สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ต่อมาคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อยู่ในความรับผิดชอบของกรมการพัฒนาชุมชนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ซึ่งกรมการพัฒนาชุมชนได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และสำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี เพื่อบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ภายใต้พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. 2558 และข้อบังคับคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ว่าด้วยการบริหารกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี พ.ศ. 2559 โดยการดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมีวัตถุประสงค์ 4 ข้อคือ 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำในการสร้างโอกาสให้สตรีเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ หรือเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจให้แก่สตรีและองค์กรของสตรี 2) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริมบทบาทและพัฒนาศักยภาพสตรี และเครือข่ายสตรี ในการเฝ้าระวังดูแลและแก้ไขปัญหาของสตรี การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรี นำไปสู่การสร้างสวัสดิภาพ หรือสวัสดิการเพื่อคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิของสตรีและผู้ด้อยโอกาสอื่น ๆ ในสังคม 3) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมในการพัฒนาบทบาทสตรี การสร้างภาวะผู้นำ การพัฒนาองค์ความรู้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทางด้านสังคมให้แก่สตรีและองค์กรของสตรี 4) เป็นแหล่งเงินทุนเพื่อสนับสนุนโครงการอื่นๆ ที่เป็นการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสตรีตามที่คณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควร (กรมการพัฒนาชุมชน, 2562:15)

กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม มีภารกิจดำเนินกิจกรรมดังกล่าวในระดับอำเภอ เพื่อพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน โดยเห็นว่า สตรีได้มีบทบาทในการเป็นผู้นำ/แกนนำอาสาสมัครของหน่วยราชการ และเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรมในชุมชน ซึ่งกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มสูงขึ้น (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม, 2562:20) จึงมีแนวคิดที่จะพัฒนากระบวนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของสมาชิกให้ครอบคลุมทุกมิติ และนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในอนาคต ซึ่งแนวทางที่ช่วยให้สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนเกิดความเข้มแข็งคือการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินงาน ดังนั้น การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม จึงจะช่วยให้การจัดทำโครงการมีความสอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีมีผลงานที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และนโยบายของรัฐบาล รวมถึงส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกกองทุนฯ ให้ดีขึ้น ได้อย่างมีคุณภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน
2. เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนกับผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research) มีขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน จำนวน 2,566 คน เมื่อนำมาคำนวณหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Yamane, Taro (1973:727) ทำให้ได้จำนวน 346 คน ใช้การสุ่มแบบบังเอิญ ด้วยเก็บข้อมูลจากสมาชิกกองทุนฯ ที่เข้าร่วมประชุมและทำกิจกรรมในพื้นที่

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 3 กลุ่ม รวมจำนวน 20 คน ประกอบด้วย (1) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและติดตามการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ 3 คน (2) สมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ 15 คน (3) เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ 2 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ

2.2.1 เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ 5 ระดับตามเกณฑ์วัดของ Likert Scale

2.2.2 แบบสอบถามมีจำนวน 4 ตอน ประกอบด้วย (1) ข้อมูลส่วนบุคคล (2) การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน (3) ผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน และ (4) ข้อเสนอแนะ

2.2.3 แบบสอบถามได้รับการปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยทุกข้อมีค่า IOC มากกว่า 0.6 ขึ้นไป

2.2.4 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น จำนวน 40 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.84

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ

2.2.1 เป็นแบบสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิด สำหรับการสนทนากลุ่มย่อย

2.2.2 ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยประสานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เพื่อขอ
เก็บข้อมูล

3.1.2 กำหนดแผนการเก็บข้อมูลให้ตรงกับวันทำกิจกรรมในพื้นที่ของกองทุนฯ

3.1.3 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนร่วมชี้แจงการเก็บข้อมูล และใช้การสุ่มแบบบังเอิญ ด้วยการ
เลือกกลุ่มตัวอย่างจากสมาชิกกองทุนฯ ที่เข้าร่วมประชุมและทำกิจกรรมในพื้นที่

3.1.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลอย่างละเอียดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์มาก
ที่สุด หากแบบสอบถามชุดใดไม่สมบูรณ์ จะดำเนินการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยจัดเตรียมคำถามสัมภาษณ์

3.2.2 นัดหมายเวลา และจัดเตรียมสถานที่สำหรับสัมภาษณ์

3.2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์

3.2.4 สรุปประเด็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

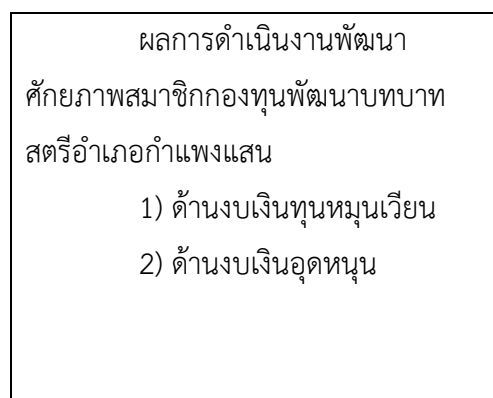
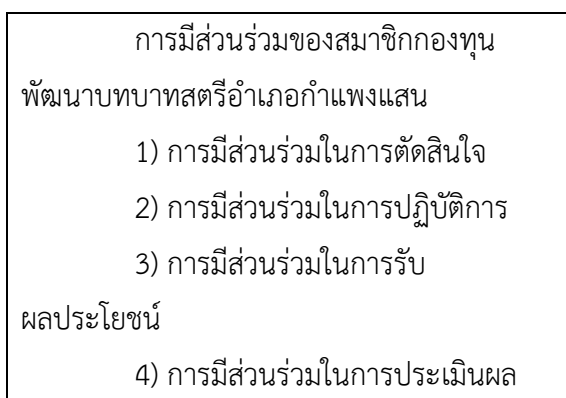
4.1 การวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

4.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

1 ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน

การมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอ กำแพงแสน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.04	0.23	มาก
2.	การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	3.81	0.40	มาก
3.	การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์	3.64	0.27	มาก
4.	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.91	0.30	มาก
รวม		3.89	0.22	มาก

ตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อความเรื่อง ท่านได้รับโอกาสให้เข้าร่วมตัดสินใจพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกองทุนฯ อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความเรื่อง ท่านได้รับโอกาสเข้าร่วมติดตามผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น เช่น การใช้เงินกองทุนฯ ได้ถูกวัตถุประสงค์ การต่อยอดกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความเรื่อง ท่านได้ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมในโครงการที่กองทุนฯ ดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความเรื่อง โครงการที่กองทุนฯ ดำเนินการมีประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกกองทุนฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน

ผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนา บทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	ด้านงบประมาณหมุนเวียน	3.67	0.57	มาก
2.	ด้านงบประมาณอุดหนุน	3.81	0.50	มาก
รวม		3.74	0.46	มาก

ตารางที่ 2 ผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผลการดำเนินงานด้านงบเงินอุดหนุน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา คือ ผลการดำเนินงานด้านเงินทุนหมุนเวียนซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ผลการดำเนินงานด้านงบเงินอุดหนุน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อคำถามเรื่อง ท่านได้รับการพัฒนาทักษะที่ช่วยให้การทำงานของกองทุนฯ มีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

2) ผลการดำเนินงานด้านเงินทุนหมุนเวียน ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อคำถามเรื่อง ท่านเห็นว่า เงินทุนหมุนเวียนที่ได้จากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ได้ช่วยให้สมาชิกมีการสร้างงานสร้างอาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน กับผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

	X1	X2	X3	X4	X	Y
X1	1	.206**	.409**	.516**	.800**	.516**
X2		1	.514**	.214**	.571**	.103**
X3			1	.506**	.783**	.362**
X4				1	.775**	.352**
X					1	.469**
Y						1

ตารางที่ 3 ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมกับผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนพบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาระดับความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนทั้ง 4 ตัวแปรกับผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน พบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับผลการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนมากที่สุด

2. ผลการศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ

แนวทางการยกระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ที่สำคัญคือ

2.1 การร่วมกันพัฒนาระบบงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงาน และทิศทางการพัฒนาให้เกิดความเชื่อมโยงกันทั้งระบบอย่างครอบคลุมทุกมิติ ซึ่งช่วยให้การจัดทำโครงการอยู่ภายใต้แนวทางเดียวกัน ดังตาราง

การเตรียมความพร้อมในการทำงาน	การขับเคลื่อนและพัฒนางาน	การเสริมสร้างภาพลักษณ์
1. การวิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำแผนปฏิบัติการ 2. การเขียนโครงการ/การหาแหล่งทุน 3. การศึกษาดูงานในกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีที่ประสบผลสำเร็จ	1. การให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ด้านการติดตามหนี้ของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี 2. การบริหารจัดการเงินกู้ 3. การวางแผนการเงินสำหรับผู้กู้ 4. แนวทางการส่งเสริมอาชีพ เพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืน 5. การพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษา และการบริหารความขัดแย้งความขัดแย้ง	1. กิจกรรมสื่อสารผลงาน 2. การสื่อสารสร้างสรรค์และนำเสนอผลงานผ่านสื่อในยุคดิจิทัล 3. การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ในระดับอำเภอ และจังหวัด

2.2 การร่วมกันพิจารณาการอนุมัติงบประมาณของงบบุคลากรหมู่บ้าน และงบบุคลากรหมู่บ้าน โดยมีแนวทางดังนี้

2.2.1 งบบุคลากรหมู่บ้านจะพิจารณาจาก (1) ศักยภาพในการใช้เงินคืนได้ตามกำหนดของสมาชิก (2) การประเมินพื้นที่ดำเนินโครงการ (3) ความยั่งยืนของอาชีพ และการต่อยอดพัฒนาเป็น OTOP (4) ให้โอกาสสมาชิกผู้กู้ครั้งแรกก่อน

2.2.2 งบบุคลากรหมู่บ้าน จะมีการกำหนดกิจกรรมตามกรอบการดำเนินงานทั้ง 3 ด้าน เพื่อให้เกิดความสอดคล้องเชื่อมโยงกันทั้งระบบอย่างครอบคลุมทุกมิติ

2.3 เทคนิคในการปฏิบัติงานที่ช่วยยกระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาศักยภาพสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนมี 5 ประเด็นคือ

2.3.1 ความชัดเจนของเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงาน โดยต้องกำหนดเป้าหมายและแนวทางการทำงานให้ชัดเจน เป็นระบบ โดยมีแผนการดำเนินงานรองรับ

2.3.2 สื่อสารต่อเนื่องสร้างความเชื่อมั่น โดยจัดทำ content ของเป้าหมาย และวิธีการดำเนินงานในรูปแบบที่เข้าใจง่าย โดยมีการสื่อสารตามช่องทาง และโอกาสต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจได้อย่างถูกต้องตรงกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานตามเป้าหมาย และวิธีการที่กำหนด

2.3.3 ลงพื้นที่ ตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างต่อเนื่อง

1) โครงการงบประมาณหมุนเวียน เช่น ความพร้อมของสถานที่ แนวโน้มผลประกอบการ รวมถึงศักยภาพในการชำระหนี้ตามระยะเวลาที่กำหนด ตรวจสอบการใช้เงินตามวัตถุประสงค์การกู้เงิน ให้คำแนะนำในการบริหารจัดการผลผลิต รวมถึงการบริหารจัดการเพื่อชำระเงินกู้ตามระยะเวลาที่กำหนด

2) โครงการงบเงินอุดหนุน เช่น ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการกับการดำเนินกิจกรรมการให้คำแนะนำในการต่อยอดโครงการ รวมถึงการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.3.4 นึกถึงใจเขาใจเรา เน้นแก้ปัญหาให้เขา อย่าสร้างภาระให้เขาเพิ่ม โดยร่วมกันกำหนดเป้าหมายในการติดตามงานในพื้นที่ โดยต้องทำให้เขาเชื่อมั่นว่าเรามาหาทางออกให้เขา และควรให้คำแนะนำในเชิงสร้างสรรค์

2.3.5 ปรับกลยุทธ์ต่อเนื่อง โดยทำความเข้าใจการดำเนินงานภายใต้สภาพแวดล้อมที่มีความผันผวน และการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อพิจารณาทางเลือกที่สร้างทางรอดให้กับผู้ปฏิบัติ และต้องมีการสื่อสารระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างการรับรู้และความเข้าใจในการปรับกลยุทธ์ได้อย่างถูกต้องตรงกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีข้อคำถามเรื่อง ท่านได้รับโอกาสให้เข้าร่วมตัดสินใจพิจารณาคัดเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกองทุนฯ อย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวเป็นผลเนื่องมาจากกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน มีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำความเห็นจากสมาชิกกองทุนฯ เข้าสู่ประเด็นการพิจารณาจัดทำโครงการ จึงทำให้สมาชิกกองทุนฯ รู้สึกว่าได้มีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมพัฒนาศักยภาพของสมาชิกกองทุนฯ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นิรมล กุลศรีสมบัติ และพรสวรรค์ วิเชียรประดิษฐ์ (2560:3-4) ได้ให้ความเห็นว่า กระบวนการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และความต้องการ เพื่อเจรจาข้อตกลงร่วมในการบริหารจัดการพื้นที่ของชุมชน ซึ่งเป็นการลดข้อขัดแย้งจากความแตกต่างของความคิดและการให้คุณค่าเรื่องนั้น ๆ ทั้งนี้ Cohen & Uphoff (1981:213) ได้ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะทำให้ประชาชนได้แสดงออกถึงความคิดเกี่ยวกับการจัดระบบ หรือกำหนดระบบของโครงการ เพื่อประเมินเบื้องต้นในการหาทางเลือกที่เป็นไปได้ในการปฏิบัติ

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อคำถามเรื่อง ท่านได้ร่วมขับเคลื่อนกิจกรรมในโครงการที่กองทุนฯ ดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมจะช่วยให้สมาชิกกองทุนฯ เกิดความสัมพันธ์เชิงบวกกับโครงการที่จัดทำในพื้นที่ และทำให้เกิดความร่วมมือในการทำโครงการให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คะนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545 : 3-5) ที่กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะช่วยให้ผู้รับผิดชอบโครงการกับประชาชนมีโอกาสร่วมกันดำเนินโครงการอย่างเป็นขั้นตอนในการนำโครงการไปปฏิบัติร่วมกัน และยังคงสอดคล้องกับแนวคิดของ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2553: ออนไลน์) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะช่วยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ผลวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1981:213) ที่ได้ว่า การมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกันในการเป็นเจ้าของกิจกรรมและผลงานที่เกิดขึ้น

3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความเรื่องโครงการที่กองทุนฯ ดำเนินการมีประโยชน์ต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกกองทุนฯ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การทำให้สมาชิกกองทุนฯ ได้รับรู้ และเข้าใจถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ จะช่วยให้สมาชิกกองทุนฯ เต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อรทัย ก๊กผล (2552:10) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นแนวทางที่ช่วยให้ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานร่วมกัน และเป็นไปตามที่ Cohen & Uphoff (1981:213) ได้กล่าวว่า ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการได้ช่วยให้ประชาชนที่เข้าร่วมได้รับผลกระทบเชิงบวกจากการดำเนินโครงการในด้านผลผลิตที่เป็นรูปธรรม และผลลัพธ์ที่ส่งผลในระยะยาว

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อความเรื่อง ท่านได้รับโอกาสเข้าร่วมติดตามผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้น เช่น การใช้เงินกองทุนฯ ได้ถูกวัตถุประสงค์ การต่อยอดกิจกรรมที่ได้รับการสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ในการดำเนินโครงการกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน จะเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนฯ ได้ร่วมติดตามประเมินผลโครงการ เพื่อนำมาวัดผลเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมถึงนำข้อมูลที่ได้มาใช้พัฒนาต่อยอดโครงการในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Fagence (1977:122-125) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมให้ความสำคัญต่อประชาชนในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วนของการพัฒนา และมีความสำคัญอย่างมากต่อการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชนและการดำเนินงานพัฒนาชุมชน และยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1981:213) ที่ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมจะช่วยให้เกิดการวัดผลในการดำเนินงาน เพื่อค้นหาข้อดีและข้อบกพร่องสำหรับนำข้อมูลจากการประเมินไปใช้ประโยชน์ และกำหนดเป็นแนวทางแก้ไขการทำงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ต้องสนับสนุนให้มีการลงพื้นที่เพื่อค้นหาแนวทางการแก้ไขปัญหาให้แก่สมาชิกกองทุนฯ เป็นประจำทุกเดือน
2. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ต้องสนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่และสมาชิกกองทุนฯ อย่างต่อเนื่อง

3. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ต้องเปิดโอกาสให้สมาชิกกองทุนฯ ได้เข้าร่วมเสนอแนวทางการพัฒนางานเพื่อช่วยให้การจัดทำโครงการเกิดประโยชน์สูงสุด และช่วยให้สมาชิกกองทุนฯ รู้สึกภูมิใจที่เป็นเจ้าของกิจกรรม

4. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนจัดกิจกรรมชี้แจงถึงข้อจำกัดของการจัดทำโครงการต่อสมาชิกกองทุนฯ ที่เข้าร่วมกิจกรรม

5. กองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสน ต้องสนับสนุนให้มีการร่วมกันพัฒนาระบบงานของกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีอำเภอกำแพงแสนในทุกปีงบประมาณ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน. (2562). *แนวทางการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี*. กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนาชุมชน.
- คะเนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. (2545). *แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 : ปัญหา อุปสรรค และทางออก*. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า
- นิรมล กุลศรีสมบัติ และพรสรร วิเชียรประดิษฐ์. (2560). *กลไกการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการชุมชนของประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2555). *แผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2553). *ผลการดำเนินงานด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 30 มกราคม 2563. แหล่งที่มา : http://www.opdc.go.th/special.php?spc_id=3&content_id=303
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม. (2562). *บรรยายสรุปผลการดำเนินงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2562*. นครปฐม : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครปฐม.
- อรทัย กักพล. (2552). *คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหาร*. วิทยาลัยพัฒนา การปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.
- Cohen, J. M. & Uphoff, N. T. (1981). *Rural Development Participation: Concept and Measures for Project Design Implementation and Evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies: Cornell University.
- Fagence, M. (1977). *Citizen Participation in Planning*. Oxford: Pergamon.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics; An Introduction Analysis*. Tokyo:Harper International Edition.